

Aanpassen aan klimaatverandering

Het klimaat verandert. Daardoor hebben we steeds vaker te maken met lange periodes van droog, en soms warm weer, en met heftige regenbuien en stormen. Dit zorgt ook voor problemen in woningen: hitte in huis, waterschade en stormschade, verzakking van de fundering. Huurders en verhuurders kunnen verschillende dingen doen om problemen te beperken of te voorkomen.

Aan de ene kant proberen we klimaatverandering te beperken door minder broeikasgassen uit te stoten. Maar we moeten onze huizen, gebouwen, omgeving en ook onszelf ook aanpassen aan het klimaat. Dit heet klimaatadaptatie.

Nederland is ingericht op het klimaat zoals dat 100 tot 150 jaar geleden was. De temperatuur op aarde is nu gemiddeld 1°C hoger, in Nederland 2°C en op de Noordpool zelfs 3°C. Die hogere temperatuur zorgt voor extremer weer.

Onze gebouwen, wegen, kanalen, rivieren, natuurgebieden en landbouwgronden kunnen dit extreme weer niet aan. Soms hebben we het zelfs zo gebouwd dat we de problemen alleen maar erger maken.

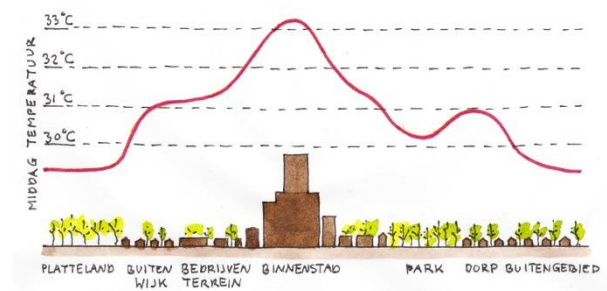
Problemen

Er zijn drie grote problemen voor woningen in Nederland: hitte, wateroverlast en droogte.

Hitte

Weinig groen (planten en bomen) en weinig water, én veel stenen zorgen samen voor hitte bij warm weer. Dit komt vooral in de stad voor. Het wordt het hitte-eiland-effect genoemd. Stenen en asfalt nemen veel hitte op en stralen dat weer uit. De temperatuur op deze plekken kan wel 8 graden hoger zijn dan de temperatuur in gebieden met weinig stenen.

Net zoals een mens moet kunnen zweten om af te koelen, moet een stad ook kunnen zweten om niet oververhit te raken. Planten en bomen zijn heel goed in het verdampen van water waardoor de omgeving afkoelt. Maar ook vijvers, sloten, kanalen, riviertjes en waterbekkens helpen hier goed bij.

hitte-eiland-effect

Wateroverlast én verdroging

In Nederland hebben we te maken met verdroging én overstromingen. Er valt voldoende regen, en toch verdroogt het land.

Als we regenwater slim opslaan, hebben we genoeg water voor droge periodes. Je kunt regenwater in waterbekkens opslaan. Maar grond kan water ook heel goed opslaan. Door bestrating, te weinig bomen en struiken, en te weinig bodemleven (zoals wormen) kan regenwater de grond niet in. Het stroomt dan naar het laagste punt: het riool, naar sloten, beekjes en rivieren. Het water wordt dan afgevoerd en de bodem droogt uit. Dit kan ervoor zorgen dat gebouwen verzakken. Ook groeien bomen en planten in de buurt minder goed. Daardoor wordt het probleem alleen maar groter.

Ook hebben we steeds vaker de maken met overstromingen bij zware regenval. Dit komt niet alleen door het extremere weer. Het komt ook doordat de bodem geen water kan opnemen door verdroging en verharding. Het riool kan bij zware buien het water niet afvoeren. Daardoor kan het water huizen binnenstromen.

Oplossingen

Er zijn een paar eenvoudige oplossingen om minder last te hebben van hitte, verdroging en overstromingen:

- Minder tegels, stenen en asfalt
- Meer groen: gras, planten, struiken en bomen
- Minder regenwater afvoeren door het riool
- Meer regenwater opvangen

De overheid heeft al veel plannen gemaakt en op verschillende plekken uitgevoerd om Nederland aan te passen aan het klimaat. De overheid beheert ongeveer de helft van de ruimte (grond en water) in Nederland. De andere helft is van banken, bedrijven, scholen, woningcorporaties en bewoners. Ook zij moeten aan de slag.

Om iets te doen hoef je geen eigenaar te zijn. Minder stenen, en meer planten in de tuin of op het balkon of dak hebben al een direct effect. Zodra een hele straat, buurt of wijk wordt aangepakt, zul je het bij de eerste hittegolf of heftige regenbui al merken.

Praktische tips

Er zijn verschillende manieren waarop je je woning kunt aanpassen aan het klimaat.

Tips tegen hitte

- Zorg voor zonwering aan de buitenkant, zoals een parasol, schaduwdoek of laken, (lei)bomen of klimplanten langs een draad of pergola. Voor zonneschermen en luiken heb je toestemming van je verhuurder nodig.
- Houd ramen en deuren overdag dicht, en zet 's avonds en 's nachts (als de temperatuur buiten lager is dan binnen) ramen en deuren tegen elkaar open en ventilatiesysteem aan. Heb je ventilatie met warmteterugwinning? Zorg dan dat de bypass aan staat bij hitte.
- Heb je een warmtepomp of WKO? Zet deze dan op koelen i.p.v. verwarmen.
- Heb je een tuin? Verwijder tegels, zorg voor planten en maak eventueel een vijver.
- Heb je een balkon? Zet er planten op en overweeg houten vloertegels.

Tips tegen verdroging en wateroverlast

- Verwijder tegels. Vooral de (terras)tegels tegen de gevel zorgen voor wateroverlast: maak een plantenborder of geveltuintje, of overweeg (een strook) grind of grastegels i.p.v. tegels.
- Zorg voor meer planten rond het huis.
- Plaats een regenton.

Ga in gesprek

Helpen bovenstaande tips niet genoeg? Zijn er plannen om jouw woning of buurt te vernieuwen? Of wil je meer doen dan alleen je eigen huis? Ga dan in gesprek met je burens, je verhuurder en de gemeente. Je bereikt het meest als je niet alleen aan de slag gaat. Samen met je burens, met de bewonerscommissie of de huurdersorganisatie kom je verder.

Denk aan de volgende mogelijkheden:

- Meer bomen en struiken in de plantsoenen
- Wateropvang in de straat
- Afkoppelen van de regenpijpen
- Groene daken
- Betere isolatie van huizen
- Buitenzonwering en dakoverstek
- Betere ventilatiemogelijkheden

Meer informatie

Het boek 'Aardgasvrije wijken' en het boek 'Comfortabel en gezond wonen' staan vol kennis, inspiratie, tips en voorbeelden om te zorgen dat woningen klimaatbestendig zijn. Het boek kun je bestellen via de webshop van de Woonbond.

Ga voor meer informatie naar woonbond.nl.